

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 89/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koulutuksellisesta tasa-arvosta varhaiskasvatuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 89/2016 vp:

Miten koulutuksellinen tasa-arvo toteutuu varhaiskasvatuksessa silloin, kun eri toimintamuotojen reunaehdot, henkilöstön kelpoisuudet sekä toiminta-ajat poikkeavat suuresti toisistaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Elokuun alussa 2015 voimaan tullessa varhaiskasvatusta koskevassa lainsäädännön uudistuksessa päivähöylolain (36/1973, muut. 580/2015) nimi muutettiin varhaiskasvatustsluiksi ja luissu otettiin käyttöön termi varhaiskasvatus korvuamaan termi päivähöyl. Samalla lakiin tehtiin varhaiskasvatuksun luutu koskevia muutoksia, kuten uudistetut tavoitteet, lapsen oikeus varhaiskasvatukseen, lapsen edun huomioiminen, lapsen ja huoltajan osallisuus, varhaiskasvatuksun arviointi, varhaiskasvatusympäristö ja eritasoisten varhaiskasvatussuunnitelmien velvoittavuus. Luissu varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksun, opetuksun ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Lain voimaan tulon myötä Opetushallituksesta tuli varhaiskasvatuksun asiantuntijavirasto Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen sijasta ja valtakunnallista ohjausta vahvistettiin. Samalla korostuu varhaiskasvatuksun luonne pedagogisena kasvatuksutyönä, jota tehdään suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja ammattimaisesti. Tässä työssä tavoitteena on lapsen kehittymisen, kasvamisen ja oppimisen tukeminen, ja koulutuksellisen tasa-arvon, yhdenvertaisten mahdollisuuksien ja syrjimättömyyden näkökulmat ovat keskeisiä.

Opetushallitus laatii ja päättää velvoittavista valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, jossa määrätään tarkemmin varhaiskasvatuksun toteuttamisen keskeisistä sisällöistä, varhaiskasvatuksun järjestäjän ja lapsen huoltajien välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä. Paikalliset suunnitelmat tulee laatia valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Suunnitelmat voidaan laatia palveluntuottaja-, yksikkö-, ryhmä- tai toimintamuotokohtaisesti. Kaikille päiväkodissa tai perhepäivähoidossa osallistuvulle lapselle on myös laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, johon on kirjattava tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksun toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista on arvioitava ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa. Lakisäätöiset suunnitelmat tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2017.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 89/2016 vp

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman mukaisesti hallitus antoi 22.10.2015 esityksen eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (HE 80/2015). Varhaiskasvatuslain (108/2016) ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (109/2016) muutokset vahvistettiin 29.1.2016. Jokaiselle lapselle säädetään oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Lapsella on kuitenkin oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelevät kokoaikaisesti taikka opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen on myös, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista. Vanhemman jäädessä työttömäksi oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen säilyisi kahden kuukauden ajan. Lapsella on oikeus tarpeen mukaan 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikatyön, väliaikaisten työskentelyjaksojen, työmarkkinatoimenpiteiden, kuntoutuksen ja muiden vastaavien syiden vuoksi. Muutokset tulevat voimaan elokuun 1 päivänä 2016.

Lapsen osallistuminen varhaiskasvatukseen perustuu vanhempien valintaan. Kaikilla lapsilla on yhtäläinen oikeus osallistua varhaiskasvatukseen vähintään 20 tuntia viikossa. Varhaiskasvatuslaissa säädetyt tavoitteet koskevat yhtäläillä kaikilla varhaiskasvatuksen toimintamuotoja. Opetushallitus laatii parhaillaan uusia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita, jotka ovat toiminnan järjestäjiä velvoittavat. Valtakunnallisilla perusteilla yhtenäistetään varhaiskasvatuksen laatua ja siten myös edistetään koulutuksellista tasa-arvoa.

Helsingissä 26.4.2016

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen